

DDD-004-001110 Seat No. _____

B. Ed. (Sem. I) (CBCS) Examination

May / June – 2015

EC-3 : Sanskrit Method

Faculty Code : 004

Subject Code : 001110

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) વિભાગ-૧ના બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) વિભાગ-૨ના પ્રશ્નોના માંગ્યા મુજબ ઉત્તર લખવા.
(૩) બંને વિભાગના ઉત્તરો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવા.

- Instructions :** (1) All Questions are compulsory in Section-I.
(2) Do as directed for Questions of Section-II.
(3) Write both the sections in Main Answer Book.

વિભાગ - ૧

1 નીચેના પ્રશ્નોના સાચા ઉત્તર દર્શાવતા વિકલ્પ પર OMR Sheetમાં ઘાટું નિશાન કરો : 20

(1) 'સંસ્કૃત' શબ્દ કઈ ધાતુ પરથી બનેલ છે ?

- (A) કૃ
- (B) સમ્ + કૃ
- (C) સમ્
- (D) સંસ્કૃત

(2) _____ મુક્ત એ સંસ્કૃત ભાષાની વિશેષતા છે.

- (A) પદ ક્રમ
- (B) પદ સંવાદ
- (C) નામ
- (D) ધાતુ

(3) વૈદિક સાહિત્યમાં બ્રાહ્મણ ગ્રંથો પછી કાળક્રમે _____ આવે છે.

- (A) ઉપનિષદો
- (B) વેદાંગો
- (C) વેદો
- (D) આરણ્યકો

(4) ‘संस्कृतमां सयोट लेषित अने भौषिक अभिव्यक्ति’ - कयो हेतु छे ?

- (A) प्राचीन
- (B) अर्वाचीन
- (C) सामान्य
- (D) विशिष्ट

(5) ज्ञान के भाडिती भेणववाने लगता हेतुओ कया प्रकारना गणाय ?

- (A) ज्ञान प्राप्ति
- (B) अर्थ ग्रहण
- (C) उपयोजन
- (D) रसदर्शन

(6) ‘‘विद्यार्थीओ संधि-विग्रह करीने कडेशे - आ कया प्रकारनो हेतु छे ?

- (A) ज्ञान प्राप्ति
- (B) अर्थ ग्रहण
- (C) उपयोजन
- (D) रसदर्शन

(7) अनुवाद पद्धति अन्य कया नामे ओणभाय छे ?

- (A) प्रत्यक्ष
- (B) परोक्ष
- (C) आगमन
- (D) निगमन

(8) નિગમન પદ્ધતિમાં સૌ પ્રથમ શું આપવામાં આવે છે ?

- (A) ઉદાહરણ
- (B) સમજૂતી
- (C) નિયમ
- (D) એક પણ નહિ

(9) કઈ પદ્ધતિ વ્યાકરણ શિક્ષણ માટે ઉપયોગી છે ?

- (A) આગમન-નિગમન
- (B) પ્રત્યક્ષ
- (C) પરોક્ષ
- (D) સ્વાધ્યાય

(10) તાસપાઠ આયોજનના કેટલા સોપાનો છે ?

- (A) બે
- (B) ત્રણ
- (C) ચાર
- (D) પાંચ

(11) સાંભળીને લખવું તે -

- (A) અનુવાદ
- (B) સંવાદ
- (C) અનુલેખન
- (D) શ્રુતલેખન

(12) વાચનના કેટલા પ્રકાર છે ?

- (A) બે
- (B) ત્રણ
- (C) ચાર
- (D) પાંચ

(13) અર્થબોધ માટે કયું શૈક્ષણિક સાધન ઉપયોગી છે ?

- (A) ટેપ રેકોર્ડર
- (B) ડી.વી.ડી.
- (C) ચિત્રો
- (D) ફ્લેનલ બોર્ડ

(14) શુદ્ધ ઉચ્ચારણ શીખવવા કયું શૈક્ષણિક સાધન ઉપયોગી છે ?

- (A) ટી.વી.
- (B) ડી.વી.ડી.
- (C) ટેપ રેકોર્ડર
- (D) ચાર્ટ

(15) વિઢાર્થીઓની કોઈ ચોક્કસ વિષયાંગની કયાશ માપવા માટે નક્કી કરવામાં આવેલી કસોટીને કઈ કસોટી કહેવાય ?

- (A) નિદાન
- (B) ઉપચાર
- (C) બહુવિકલ્પ
- (D) જોડકાં

(16) “एको शब्दः सम्यतज्ञातः सप्रयुक्तः स्वर्ग लोके च कामाधुग्भवति।” - આ વિધાન કોણે કહ્યું છે ?

- (A) પાણિનિ
- (B) પતંજલિ
- (C) વાલ્મિકી
- (D) વેદવ્યાસ

(17) “श्वजन” - અર્થાત્

- (A) આત્મીયજન
- (B) પારકા
- (C) પોતાના
- (D) કૂતરાઓ

(18) બ્લૂ પ્રિન્ટને અન્ય કયા નામથી ઓળખાય છે ?

- (A) પ્રશ્નપત્ર
- (B) મૂલ્યાંકન
- (C) ત્રિપરિમાણદર્શક સારણી
- (D) કોઠાઓ

(19) નીચેનામાંથી વર્ગોત્તર પ્રવૃત્તિ કઈ છે ?

- (A) અનુલેખન
- (B) શ્રુતલેખન
- (C) ગાન
- (D) બાહ્ય પરીક્ષાઓ

(20) ધોરણ-9ના પ્રવર્તમાન પાઠ્ય-પુસ્તક (સેમેસ્ટર-1)ની કિંમત કેટલી છે ?

- (A) 20 રૂ.
- (B) 33 રૂ.
- (C) 25 રૂ.
- (D) 40 રૂ.

વિભાગ - ૨

- 1 નીચેના પ્રશ્નોના અતિ ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : 6
(1) ચાર વેદોના નામ લખો.
(2) સામાન્ય હેતુઓના પ્રકારો જણાવો.
(3) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિની વ્યાખ્યા લખો.
- 2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : (કોઈ પણ પાંચ) 15
(1) ભારતીય જીવન પદ્ધતિ પર સંસ્કૃત ભાષાનો પ્રભાવ શો છે ?
(2) કોઈ પણ એક તાસના શૈક્ષણિક મુદ્દાઓ સંસ્કૃતમાં લખો.
(3) ચાર્ટના ઉપયોગો લખો.
(4) વસ્તુલક્ષી કસોટીના ઉદાહરણ લખો.
(5) સંસ્કૃતમાં ગાનનું મહત્ત્વ લખો.
(6) સ્વાધ્યાય પદ્ધતિની ત્રણ મર્યાદાઓ લખો.
- 3 નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) 15
(1) સંસ્કૃત સુભાષિતોનું મહત્ત્વ જણાવો.
(2) આદર્શ વાચનના લક્ષણો.
(3) પ્રત્યક્ષ પદ્ધતિ : અર્થ, ફાયદાઓ, મર્યાદાઓ.
(4) સંસ્કૃત શિક્ષકની સજ્જતા.
- 4 (અ) નીચેનામાંથી કોઈ એકનો મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : 7
(1) કોઈ પણ એક તાસ પાઠનું આયોજન નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને લખો :
- પ્રારંભ
- શિક્ષકની પ્રવૃત્તિ
- કા.પા. કાર્ય
- સ્વાધ્યાય.
(2) આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો જણાવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નનો વિસ્તૃત ઉત્તર લખો : 7
આદર્શ પાઠ્ય પુસ્તકના લક્ષણો જણાવી ધોરણ-9ના પ્રવર્તમાન પાઠ્ય પુસ્તક (સેમેસ્ટર-1)ની સમીક્ષા લખો.